

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2SŽ/26/2013
Identifikačné číslo spisu:	9013010169
Dátum vydania rozhodnutia:	28.01.2015
Meno a priezvisko:	JUDr. Jozef Milučký
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2015:9013010169.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jozefa Milučkého a zo sudkyň JUDr. Eleny Kováčovej a JUDr. Aleny Poláčkovej, PhD. v právnej veci navrhovateľky: MARKÍZA - SLOVAKIA, spol. s r.o., so sídlom Bratislavská 1/a, Bratislava, právne zastúpená: DEDÁK & Partners, s.r.o., Mlynské Nivy 45, Bratislava, proti odporkyni: Rada pre vysielanie a retransmisiu, so sídlom Dobrovičova 8, Bratislava, v konaní o opravnom prostriedku navrhovateľky proti rozhodnutiu odporkyne č. RP/081/2013 zo dňa 24. septembra 2013, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodnutie odporkyne č. RP/081/2013 zo dňa 24. septembra 2013 p
o t v r d z u j e.

Navrhovateľke u k l a d á zaplatiť súdny poplatok v sume 500 € do 30 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku na účet D. vedený v S., Bratislava.

Navrhovateľke právo na náhradu trov konania n e p r i z n á v a.

Odôvodnenie

I.

Navrhovateľka sa včas podaným opravným prostriedkom, doručeným Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky dňa 22.11.2013, domáhala postupom podľa ustanovení § 250l a nasl. Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“) preskúmania zákonnosti rozhodnutia odporkyne č. RP/081/2013 zo dňa 24.09.2013.

Odporkyňa (ďalej aj „Rada“), ako orgán príslušný podľa § 4 ods. 1 až 3 a § 5 ods. 1 písm. g/, h/ zákona č. 308/2000 Z.z. o vysielaní a retransmisii a o zmene zákona č. 195/2000 Z.z. o telekomunikáciách v znení účinnom ku dňu vydania napadnutého administratívneho rozhodnutia (ďalej len „zákon č. 308/2000 Z.z.“), rozhodnutím č. RP/081/2013 zo dňa 24.09.2013 (vydaným v správnom konaní č. 207-PLO/O-2364/2013) uložila navrhovateľke podľa § 64 ods. 1 písm. d/ zákona č. 308/2000 Z.z. sankciu - pokutu určenú podľa § 67 ods. 5 písm. e/ zákona č. 308/2000 Z.z. vo výške 10.000 € za porušenie

povinnosti uvedenej v § 19 ods. 1 písm. a/ zákona č. 308/2000 Z.z. tým, že na televíznej programovej službe TV MARKÍZA dňa 04.03.2013 o cca 19:16 hod. v rámci programu Televízne noviny odvysielala príspevok s názvom Smrť medzi výtlkmi, ktorý svojím obsahom a spôsobom spracovania a síce zobrazením utrpenia a autentických prejavov žiaľu matky nad stratou svojho syna - obete tragickej dopravnej nehody, zasiahol do jej ľudskej dôstojnosti.

V odôvodnení rozhodnutia odporkyňa uviedla, že odvysielaný príspevok obsahoval zábery, ktoré zobrazovali autentické reakcie matky na tragickú smrť jej syna. Autentickosť tejto reakcie zvyrazňovala skutočnosť, že išlo o zábery priamo z miesta dopravnej nehody. Divákovi tak boli sprostredkované zábery trpiacej matky priamo nad telom jej syna. Hoci mali predmetné zábery pomerne krátke trvanie, z ich obsahu a najmä z ich zvukovej zložky bolo nespochybniteľné, že zobrazujú trpiacu matku obete tejto dopravnej nehody. Prejavy fyzickej osoby v život ohrožujúcich situáciách sú za hranicu všeobecného vnímania ostatnej spoločnosti v dôsledku ich výnimočne osobnej povahy ako aj mimoriadnej emotívnosti. Obdobné situácie spadajú do najintímnejšej sféry fyzickej osoby, keďže ide o situácie, kedy je jednotlivec najzraniteľnejší a v podstate bezbranný voči vonkajším vplyvom. Každé zverejnenie takýchto prejavov predstavuje mimoriadne intenzívny zásah do práva na zachovanie ľudskej dôstojnosti dotknutej osoby. Takto závažný zásah do práva na zachovanie ľudskej dôstojnosti je možné odôvodniť iba v takom prípade, ak by týmto zásahom zároveň dochádzalo k uspokojeniu iného základného ľudského práva alebo slobody a to porovnateľne vysokej závažnosti, za daných okolností. Pre posúdenie tejto skutočnosti je nevyhnutné posúdiť v akom kontexte boli tieto zábery odvysielané. Príspevku ako takému nie je možné uprieť určitý preventívny charakter, keďže pri informovaní o tejto tragickej dopravnej nehode informoval aj o nevyhovujúcom stave vozovky (výtlky, slabé osvetlenie). Samotné zábery matky smútiacej nad stratou syna však žiadnym spôsobom neprispievali k naplneniu preventívneho účelu tohto príspevku. Právo verejnosti na informácie bolo v tomto prípade nepochybne možné naplniť aj bez zaradenia týchto záberov, čím by bolo možné predísť zásahu do ľudskej dôstojnosti danej osoby. Zaradenie predmetných záberov do reportáže žiadnym podstatným spôsobom nezvýšilo jej výpovednú hodnotu a malo tak slúžiť iba na vzbudenie záujmu o túto tragédiu, a teda na zvýšenie sledovanosti tohto programu.

Pri určovaní výšky sankcie odporkyňa vychádzala zo závažnosti správneho deliktu, rozsahu a dosahu vysielania, miery zavinenia, následkov porušenia povinnosti, trvania správneho deliktu, spôsobu porušenia povinnosti a pokutu určila vo výške 10.000 €.

II.

Navrhovateľka vo svojom opravnom prostriedku uviedla, že s ohľadom na ustanovenie § 19 ods. 1 zákona č. 308/2000 Z.z. a s ohľadom na ustanovenia § 11 a § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka je na uplatnenie práva na ochranu osobnosti aktívne legitimovaná vždy len tá fyzická osoba, voči ktorej neoprávnený zásah smeroval. Z obsahu príspevku však navrhovateľke nie je zrejmé, kto má byť osobou, ktorej prislúcha nárok domáhať sa ochrany osobnostných práv, do ktorých malo byť odvysielaním príspevku neoprávnene zasiahnuté. Podľa názoru navrhovateľky, pokiaľ nie je možné z obsahu odvysielaného príspevku jasne, presvedčivo bez akýchkoľvek pochybností určiť osobu, ktorej sa príspevok dotýkal, nie je možné, hoci aj reštriktívnymi výkladmi, určiť osobu aktívne legitimovanú na uplatnenie inštitútu ochrany osobnosti. Navrhovateľka má za to, že príspevok nebol spôsobilý zasiahnuť do práva na súkromie akejkoľvek osoby a nemohol akejkoľvek osobe spôsobiť neodôvodnenú spoločenskú difamáciu. Odvysielaním záberov na osobu matky obete tragickej nehody v rozsahu tak, ako boli odvysielané dňa 04.03.2013 neprišlo k riadnej identifikácii takejto fyzickej osoby v rozsahu, že by bolo možné túto osobu identifikovať pre jej širšie okolie, resp. pre širšie okolie divákov, nakoľko táto osoba nebola v príspevku nikde riadne identifikovateľná nezameniteľnými osobnostnými prvkami. Podľa názoru navrhovateľky bola podobizeň matky obete nedostatočne identifikovateľná a to z dôvodov zhoršenej viditeľnosti. Navrhovateľka poukázala na to, že ochrana osobnosti fyzickej osoby je komplexným právnym inštitútom upraveným ustanoveniami Občianskeho zákonníka. Konania o ochranu osobnosti sú zložitými konaniami, kde všetky tvrdenia musia byť dostatočne podložené dôkaznými prostriedkami a preukázané riadnym spôsobom. Dôkazné bremeno je vždy na strane účastníka, ktorý sa

dožaduje ochrany. Bez doloženia konkrétnych dôkazov, že k zásahu do ľudskej dôstojnosti reálne mohlo prísť alebo prišlo, bez konkretizácie spôsobu, ako k zásahu do ľudskej dôstojnosti prišlo, nie je možné jednoznačne stanoviť, že prišlo k porušeniu ustanovenia § 19 ods. 1 zákona č. 308/2000 Z.z. V občianskom konaní o ochranu osobnosti pri požiadavke náhrady nemajetkovej ujmy musí mať súd kumulatívne za preukázané, že zásah bol neoprávnený, teda v rozpore s platnou legislatívou, že zásah bol objektívne spôsobilý vyvolať porušenie alebo ohrozenie osobnostných práv fyzickej osoby, že morálna satisfakcia sa javí ako nedostačujúca a že dôstojnosť fyzickej osoby alebo jej vážnosť v spoločnosti bola znížená v značnej miere. K zásahu do osobnostných práv akejkoľvek súkromnej fyzickej osoby dôjde len v prípade odovysielania skutočností, ktoré takúto osobu dehonestujú, uvádzaním skutočností, ktoré nie sú pravdivé, sú pravdu skresľujúce, na ktoré táto konkrétna osoba nemala možnosť reagovať a poskytnúť svoje stanovisko. Skutočnosti odovysielané a označené odporkyňou ako také, ktoré zasiahli do práv smútiacej matky boli len prezentovaním síce krutého, ale faktu. Aj keď išlo o neskutočne smutnú a fatálnu udalosť, je potrebné brať do úvahy aj celý kontext odovysielaného príspevku a verejný záujem na prezentácii následkov nebezpečného alebo nedbalého konania. Navrhovateľka má za to, že matku zrazeného muža nebolo možné riadne a nezameniteľne identifikovať, nebola riadne vyobrazená, nebolo prezentované jej meno alebo meno zosnulého, záber trval minimálnu dobu a viditeľnosť na danom mieste bola poveternostnými podmienkami a časom, kedy sa udalosť stala výrazne zhoršená.

Sloboda prejavu je jedným z hlavných základov demokratickej spoločnosti, jednou z prvoradých podmienok jej pokroku a rozvoja každého jednotlivca. Zahŕňa nielen slobodu názoru a prijímania a rozširovania informácií a myšlienok, ale obsahuje aj povinnosť a zodpovednosť. Informovanie verejnosti o veciach verejného záujmu vykonávané prostredníctvom hromadných informačných prostriedkov patrí k významným nástrojom kontroly moci a zároveň k základným zárukám, ktoré bránia najrôznejším formám deformácie spoločenského vývoja. Hromadnými informačnými prostriedkami sú popri periodickej tlači agentúrne spravodajstvo, spravodajské a ostatné publicistické časti rozhlasového a televízneho vysielania ako aj zvukové a obrazové záznamy, ktoré sa používajú na pravidelné informovanie verejnosti o udalostiach, javoch, faktoch u nás alebo v zahraničí. Obsah publicistiky a spravodajstva, ktorým hromadné informačné prostriedky spoluvytvárajú verejnú mienku, spočíva v informovaní o faktoch, skúsenostiach, podnetoch, kritických pohľadoch, v organizovaní, vedení tvorivých polemík a diskusií a rozvíjaní spoločensky prospešnej kritiky. Musí sa týkať vecí oprávneného verejného záujmu a tomuto oprávnenému verejnému záujmu aj slúžiť.

Už z povahy činnosti publicistiky a spravodajstva vyplýva, že pri nej nevyhnutne a v značnom rozsahu dochádza aj ku kontaktu s jednotlivými hodnotami osobnosti fyzickej osoby, právnickej osoby najmä čťou, menom, obchodným názvom a osobným súkromím. Tento fakt nemusí mať vždy podobu rozporu /kolízie/, pretože publicistika aj spravodajstvo môže takisto účinne napomôcť pri presadzovaní občianskoprávnej ochrany osobnosti fyzickej alebo právnickej osoby. Pri kolízii práva na informácie s právom na ochranu osobnosti je potrebné skúmať intenzitu tvrdeného porušenia základného práva na ochranu osobnosti vo vzťahu so slobodou prejavu a s právom na informácie a so zreteľom na požiadavku proporcionality uplatňovania týchto základných práv a ich ochrany. Je teda vecou predovšetkým súdov, aby s prihliadnutím na okolnosti každého prípadu zvážili, či jednému právu nebola bezdôvodne daná prednosť pred druhým. Relácia s názvom Televízne noviny je seriózna spravodajská relácia, ktorá poukazuje na závažné spoločenské problémy a využíva ústavné právo občanov na informácie. Nie je to bulvárna a samoučelná relácia, ktorej cieľom je predostrieť spoločenský problém len z pohľadu jedného subjektu. Naopak v snahe poskytnúť divákovi ucelený pohľad na vec, vždy reaguje odpoveďami z rozličných uhlov pohľadu.

V nadväznosti na uvedené skutočnosti považuje navrhovateľka uloženú sankciu vo výške 10.000 € za neprimerane vysokú, ktorá nemá oporu vo vykonanom dokazovaní, nespĺňa funkciu výchovnú ani preventívnu. Navrhovateľka z uvedených dôvodov navrhla, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky zrušil napadnuté rozhodnutie Rady č. RP/081/2013 zo dňa 24.09.2013, prípadne, ak napadnuté rozhodnutie potvrdí, navrhla znížiť výšku uloženej finančnej sankcie. V prípade úspechu si uplatnila na náhradu trovy konania.

III.

Odporkyňa vo svojom písomnom vyjadrení k opravnému prostriedku navrhla, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodnutie odporkyne č. RP/081/2013 zo dňa 24.09.2013 potvrdil.

V dôvodoch uviedla, že inštitút ochrany dôstojnosti a základných práv a slobôd iných podľa § 19 ods. 1 písm. a/ zákona č. 308/2000 Z.z. je odlišný od inštitútu súkromnoprávnej ochrany osobnostných práv podľa § 13 Občianskeho zákonníka. Uloženie finančnej sankcie za porušenie § 19 ods. 1 písm. a/ zákona č. 308/2000 Z.z. nie je viazané na splnenie podmienok stanovených podľa § 13 ods. 2, 3 Občianskeho zákonníka, ale je upravené v § 64 ods. 2 zákona č. 308/2000 Z.z. bez možnosti Rady rozhodovať o druhu sankcie. Rada okolností zásahu do práva na ľudskú dôstojnosť, intenzitu tohto zásahu a dôsledky môže zohľadniť len pri určovaní výšky sankcie - pokuty. Z ustanovenia § 19 ods. 1 písm. a/ zákona č. 308/2000 Z.z. je zrejmé, že v prípade, ak dôjde k zásahu do ľudskej dôstojnosti a základných práv a slobôd iných, Rada ako správny orgán dohliadajúci na dodržiavanie ustanovení zákona č. 308/2000 Z.z. koná bez ohľadu na skutočnosť, akým spôsobom sa o možnom porušení dozvedela. Konanie Rady nie je podmienené návrhom osoby, ktorá má byť na svojich právach poškodená, a teda ani tvrdeniami či dôkaznými prostriedkami takouto osobou poskytnutými. Z rozsudkov najvyššieho súdu vyplýva, že osoba, do ktorej ľudskej dôstojnosti a základných práv a slobôd bolo zasiahnuté podľa § 19 ods. 1 zákona č. 308/2000 Z.z., musí byť konkrétna fyzická osoba, ktorá je pre recipientov identifikovateľná. Takáto osoba však nemusí byť nevyhnutne identifikovateľná pre všetkých recipientov (napr. prostredníctvom celého mena a bydliska). Negatívne dôsledky zásahu do ľudskej dôstojnosti sa najintenzívnejšie prejavujú práve v širšom okolí fyzickej osoby. Úmyslom zákonodarcu bolo nepochybne chrániť fyzickú osobu práve pred takými dôsledkami zásahu. Vzhľadom na uvedené je podľa § 19 ods. 1 písm. a/ zákona č. 308/2000 Z.z. potrebné, aby bola fyzická osoba, do ľudskej dôstojnosti, ktorej malo byť zasiahnuté, identifikovateľná pre svoje širšie okolie. V predmetnom príspevku explicitne odznelo meno obce (Betliar), kde sa tragická nehoda udiala. Odznelo tiež krstné meno a vek obete tragickej nehody, ako aj presný vek vodiča motorového vozidla, pričom bolo tiež poukázané na fakt, že tak obeť, ako aj vodič motorového vozidla pochádzali z Betliara. Recipientom bolo tiež opísané konanie obete bezprostredne pred samotnou nehodou. Tak z autentických prejavov zobrazenej osoby, ako aj z obsahu príspevku jednoznačne vyplýva, že žena zobrazená nad mŕtvym telom je matka obete dopravnej nehody. Obec Betliar má v súčasnosti cca 1000 obyvateľov, ide teda o pomerne malú obec, kde takto špecifická a tragická dopravná nehoda nepochybne silne zarezonuje. Matka obete bola teda na základe skutočností uvedených v predmetnom príspevku jednoznačne identifikovateľná pre svoje širšie okolie (najmä pre ostatných obyvateľov predmetnej obce). Navrhovateľka nebola sankcionovaná za to, že informovala o dopravnej nehode s fatálnymi dôsledkami, ale sankcia jej bola uložená za spôsob akým o tejto konkrétnej dopravnej nehode informovala, a teda za zobrazenie utrpenia a autentických prejavov žiaľu matky nad stratou svojho syna, obete tejto dopravnej nehody.

Odporkyňa nepopiera význam a nevyhnutnosť slobody prejavu v demokratickej spoločnosti a súhlasí s navrhovateľkou, že v prípade, ak pri uplatňovaní slobody prejavu dôjde ku kolízii s právami a oprávnenými záujmami iných osôb (napr. ochrana ľudskej dôstojnosti) je potrebné dôkladne skúmať intenzitu takéhoto zásahu a v zmysle zásady proporcionality posúdiť, ktorému právu je v danom prípade potrebné dať prednosť. Rada sa týmito závermi pri svojom rozhodovaní v plnej miere riadila, a teda preskúmala tak intenzitu zásahu do ľudskej dôstojnosti ako aj proporcionalitu príp. obmedzenia slobody prejavu. Pri posudzovaní proporcionality Rada vzala do úvahy tak spravodajský charakter danej informácie, ako aj kontext, v ktorom bola odvysielaná. Príspevku, ako takému Rada neuprela určitý preventívny rozmer, avšak samotné závery smútiacej matky žiadnym spôsobom neprispievali k naplneniu preventívneho účelu tohto príspevku. Realizovať slobodu prejavu a naplniť právo verejnosti na informácie bolo v tomto prípade nepochybne možné aj bez zaradenia týchto záberov a predísť tak zásahu do ľudskej dôstojnosti.

Odporkyňa pri určovaní výšky pokuty pristupuje ku každému prípadu vždy individuálne, skúma všetky okolnosti spáchaného správneho deliktu. Za každé porušenie ustanovenia § 19 ods. 1 písm. a/ zákona č. 308/2000 Z.z. tak vychádza zo skutkových okolností konkrétneho prípadu, a preto nemožno v súvislosti

s výškou uloženej sankcie hovoriť o rovnakom porušení zákona. Odporkyňa zhodnotila konkrétne okolnosti prípadu, rozhodovala v rámci zákonom zverenej správnej úvahy, pričom sa vysporiadala aj s výškou pokút uložených navrhovateľke na porušenie predmetnej povinnosti v minulosti.

IV.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd vecne príslušný na preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporkyne na základe podaného opravného prostriedku preskúmal napadnuté rozhodnutie postupom podľa § 246 ods. 2 písm. a/ v spojení s § 250l ods. 1 O.s.p. a § 64 ods. 6 zákona č. 308/2000 Z.z. a na pojednávaní súdu dňa 28. januára 2015 po preskúmaní dôvodov uvedených v opravnom prostriedku a oboznámení sa s obsahom pripojeného administratívneho spisu č. 207-PLO/O-2364/2013, s obsahom rozhodnutia Rady č. RP/081/2013 zo dňa 24.09.2013, ako aj s obsahom obrazovo-zvukového záznamu dospel k záveru, že rozhodnutie odporkyne potvrdí.

Z podkladov súdneho spisu, vrátane administratívneho spisu odporkyne je zrejmé, že v prejednáwanej veci skutkový stav sporný nebol. Navrhovateľka v správnom konaní, ani v konaní pred súdom, nepoprela odvysielanie komunikátov na programovej službe TV MARKÍZA s názvom Televízne noviny a príspevku Smrť medzi výtlkmi, ani ich obsah a znenie.

Úlohou najvyššieho súdu v zmysle námietok navrhovateľky obsiahnutých v opravnom prostriedku bolo posúdiť, či navrhovateľka odvysielaním programu uvedeného v preskúmanom rozhodnutí RP/081/2013 zo dňa 24.09.2013 porušila zákonné ustanovenia špecifikované odporkyňou v rozhodnutí a či predmetná sankcia - pokuta vo výške 10.000 € bola uložená v súlade so zákonom. Najvyšší súd Slovenskej republiky preskúmal, či napadnuté rozhodnutie odporkyne nevybočilo z medzí a hľadísk ustanovených zákonom, či jej závery zodpovedajú zásadám logického myslenia a či podklady pre takýto úsudok boli zistené úplne a riadnym procesným postupom.

Z obsahu spisového materiálu, ktorý bol predložený súdu vyplýva, že v tejto veci bolo začaté správne konanie oznámením o začatí správneho konania č. 207-PLO/O-2364/2013 zo dňa 07.05.2013, ktoré bolo doručené právnomu zástupcovi navrhovateľky dňa 28.05.2013. V spise je pripojený obrazovo-zvukový záznam predmetného programu. V pripojenom administratívnom spise sa ďalej nachádza Žiadosť o predĺženie lehoty na vyjadrenie, žiadosť o zaslanie podkladov zhromaždených v správnom konaní, zaslanie Správy o kontrole dodržiavania povinností podľa zákona č. 308/2000 Z.z., zaslanie kópie záznamu vysielania zo dňa 13.06.2013, vyjadrenie navrhovateľky zo dňa 01.07.2013, zápisnica o hlasovaní Rady zo dňa 24.09.2013 a napadnuté rozhodnutie Rady.

V správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy (§ 244 ods. 1 O.s.p.).

V prípadoch, v ktorých zákon zveruje súdom rozhodovanie o opravných prostriedkoch proti neprávoplatným rozhodnutiam správnych orgánov, postupuje súd podľa tretej hlavy piatej časti O.s.p. (§ 250l ods. 1 O.s.p.). Súd môže vykonať dôkazy nevyhnutné na preskúmanie napadnutého rozhodnutia (§ 250q ods. 1 veta druhá O.s.p.).

Podľa § 250l ods. 2 O.s.p. pokiaľ v tejto hlave nie je ustanovené inak, použije sa primerane ustanovenie druhej hlavy s výnimkou § 250a.

Úlohou senátu najvyššieho súdu v posudzovanej veci bolo postupom podľa ustanovení tretej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku preskúmať zákonnosť postupu a zákonnosť napadnutého rozhodnutia odporkyne, ktorým rozhodla, že navrhovateľka porušila povinnosť ustanovenú v § 19 ods. 1 písm. a/ zákona č. 308/2000 Z.z. tým, že na programovej službe TV MARKÍZA dňa 04.03.2013 o cca 19:16 hod. odvysielala v rámci programu Televízne noviny príspevok s názvom Smrť medzi výtlkmi, ktorý svojím obsahom a spôsobom spracovania a síce zobrazením utrpenia a autentických prejavov žiaľu matky nad stratou svojho syna - obete tragickej dopravnej nehody, zasiahol do jej ľudskej dôstojnosti. Za uvedené bola navrhovateľke uložená sankcia - pokuta vo výške 10.000 €

Podľa § 4 zákona č. 308/2000 Z.z. poslaním Rady pre vysielanie a retransmisiu (ďalej len „Rada“) je presadzovať záujmy verejnosti pri uplatňovaní práva na informácie, slobody prejavu a práva na prístup ku kultúrnym hodnotám a vzdelaniu a vykonávať štátnu reguláciu v oblasti vysielania a retransmisie, dohliada na dodržiavanie právnych predpisov upravujúcich vysielanie, retransmisiu a poskytovanie audiovizuálnych mediálnych služieb na požiadanie a vykonáva štátnu správu v oblasti vysielania, retransmisie a poskytovania audiovizuálnych mediálnych služieb na požiadanie v rozsahu vymedzenom týmto zákonom.

Podľa § 5 ods. 1 písm. g/ zákona č. 308/2000 Z.z. do pôsobnosti rady v oblasti výkonu štátnej správy patrí dohliadať na dodržiavanie povinností podľa tohto zákona a podľa osobitných predpisov.

Podľa § 19 ods. 1 písm. a/ zákona č. 308/2000 Z.z. audiovizuálna mediálna služba na požiadanie, programová služba a ich zložky nesmú spôsobom svojho spracovania a svojím obsahom zasahovať do ľudskej dôstojnosti a základných práv a slobôd iných.

Podľa § 71 ods. 1 zákona č. 308/2000 Z.z. na konanie podľa tohto zákona sa vzťahuje všeobecný predpis o správnom konaní okrem ustanovení § 23 v časti nesprístupnenia zápisníc o hlasovaní a § 49, 53, 54, 56 až 68 zákona o správnom konaní.

Podľa § 64 ods. 1 zákona č. 308/2000 Z.z. za porušenie povinnosti uloženej týmto zákonom alebo osobitnými predpismi Rada ukladá tieto sankcie:

- a) upozornenie na porušenie zákona,
- b) odvysielanie oznamu o porušení zákona,
- c) pozastavenie vysielania alebo poskytovania programu alebo jeho časti,
- d) pokutu,
- e) odňatie licencie za závažné porušenie povinnosti.

Podľa § 67 ods. 5 písm. e/ zákona č. 308/2000 Z.z. Rada uloží pokutu vysielateľovi televíznej programovej služby okrem vysielateľa prostredníctvom internetu od 3 319 eur do 165 969 eur a vysielateľovi rozhlasovej programovej služby od 497 eur do 49 790 eur, ak vysielala programy a iné zložky programovej služby, ktorých obsah je v rozpore s povinnosťami podľa § 19.

Najvyšší súd SR v úvode konštatuje, že ustanovenie § 19 ods. 1 písm. a/ zákona č. 308/2000 Z.z. nesupluje občianskoprávne konanie o ochranu osobnosti podľa § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka.

Z dôvodovej správy k ustanoveniu § 19 ods. 1 písm. a/ zákona č. 308/2000 Z.z. vyplýva, že v záujme ochrany ľudskej dôstojnosti sa zakazuje v súlade s čl. 22 a smernice Rady 89/552/EEC o koordinácii niektorých zákonných ustanovení, regulatívnych opatrení a administratívnych postupov členských štátov, vzťahujúcich sa na aktivity v oblasti televízneho vysielania v znení smernice 97/36/EC vysielanie takých komunikátov, ktoré obsahujú podnety k nenávisti na základe rasy, pohlavia, náboženstva alebo národnosti. V ustanovení sa bližšie špecifikujú všeobecne uznané a uznávané morálne a etické štandardy v oblasti vysielaných programov. Nepripustnosť vysielania programov určitého druhu alebo typu možno vyvodiť predovšetkým na základe trestnoprávnych noriem. V záujme komplexnosti právnej úpravy sa v navrhovanom ustanovení § 19 ods. 1 deklarujú určité obsahové neprípustnosti, a to pod hrozbou osobitných sankcií. Neznamená to však zavedenie preventívnej kontroly obsahu vysielania, ale stanovuje sa len zodpovednostná stránka v rámci obsahu vysielania. Navrhované obmedzenia sa uplatňujú na všetky druhy programov, vrátane reklamy a programových oznámení.

Rada chráni verejný záujem, aby celkovo vo vysielaní vysielateľov nedochádzalo k neoprávneným zásahom do ľudskej dôstojnosti. Občiansko-právne spory týkajúce sa ochrany osobnosti, ktoré rozhodujú všeobecné súdy, predstavujú úplne iný procesný inštitút, na ktorý konanie o porušení § 19 ods. 1 písm. a/ zákona č. 308/2000 Z.z., kde má právomoc konať a rozhodovať Rada, nemá vplyv. Rada má povinnosť konať a rozhodovať v zákonom stanovených lehotách.

Po oboznámení sa s obsahom posudzovaného príspevku sa najvyšší súd stotožnil s názorom odporkyne, že obsah príspevku, konkrétne, zobrazenie autentických prejavov žiaľu matky obete dopravnej nehody nad telom jej syna a najmä zvuková zložka boli schopné zasiahnuť do jej ľudskej dôstojnosti. V danom príspevku nebolo uvedené celé meno a priezvisko smútiacej matky, avšak z poskytnutých informácií bolo možné zistiť miesto tragickej dopravnej nehody, vek a krstné meno obete nehody, ako aj vek vodiča auta. V príspevku ešte odznelo, že táto tragická dopravná nehoda sa stala v obci Betliar a že tak vodič auta, ako aj obeť dopravnej nehody pochádzajú z tejto obce. Z poskytnutých informácií bola matka obete dostatočne identifikovateľná pre svoje širšie okolie, najmä pre obyvateľov obce Betliar, keďže ide o pomerne malú obec a takáto dopravná nehoda nepochybne v obci Betliar neostala bez povšimnutia. Je pravdou, že v odvysielanom príspevku bola znížená viditeľnosť a matka obete nebola snímaná z blízkej vzdialenosti, takže nebolo možné rozoznať jej tvár, avšak pri posudzovaní identifikovateľnosti fyzickej osoby pre jej širšie okolie je potrebné vziať do úvahy všetky informácie, ktoré odzneli v posudzovanom príspevku, ktoré v celkovom kontexte môžu prispieť k identifikácii osoby. Odporkyňa a ani najvyšší súd nepopierajú aktuálnosť a dôležitosť témy, týkajúcej sa informovania o nevyhovujúcom stave vozovky (výtlky, slabé osvetlenie), avšak na takéto informovanie postačovalo odvysielanie príspevku bez záberov na smútiacu matku pri tom, ako bezprostredne prišla k telu svojho syna a na jej autentické prejavy smútku. Rada správne uviedla, že v súvislosti s informovaním verejnosti o nevyhovujúcom stave vozovky postačovalo odvysielanie príspevku bez zaradenia záberov na smútiacu matku, čím by bolo možné predísť zásahu do ľudskej dôstojnosti tejto konkrétnej osoby. Na identifikovateľnosť nie je nevyhnutné, aby bola dotknutá osoba identifikovaná prostredníctvom osobných údajov, avšak postačuje ak je dotknutá osoba identifikovateľná pre užšiu verejnosť.

Sloboda prejavu patrí k najdôležitejším politickým základným právam, pretože prispieva k názorovej pluralite v spoločnosti. Dôležité je všetko, čo je ohľadom danej témy zobrazené, odvysielané a v akom kontexte a aby boli predkladané informácie objektívne a vyvážené. Spôsob zobrazenia danej témy však musí byť taký, ktorý príliš nezasahuje do súkromia zobrazených osôb, t.j. snaží sa konkrétne zobrazené osoby za podmienok daných povahou vysielanej informácie, čo možno najviac chrániť. Prítomnosť kamier v život ohrozujúcich situáciách možno označiť za nežiaducu, nakoľko pod právo na zachovanie ľudskej dôstojnosti možno zahrnúť aj právo na dôstojnú záchranu života, právo na dôstojnú smrť, ako aj právo na dôstojný smútok nad stratou blízkej osoby bez toho, aby takéto špecifické situácie mali možnosť sledovať diváci predmetných programov.

Rada o výške sankcie rozhodovala na základe správneho uváženia v rozsahu zákonom predpokladanej správnej úpravy. Najvyšší súd nezistil, že by napadnuté rozhodnutie Rady vybočilo z medzí a hľadísk ustanovených zákonom č. 308/2000 Z.z. Rada v danej veci výšku pokuty náležite odôvodnila a súd nezistil dôvody na jej zníženie.

Keďže v rozsahu navrhovateľkou vymedzených dôvodov nebolo zistené pochybenie pri aplikovaní relevantných zákonných ustanovení, najvyšší súd s poukazom na vyššie uvedené, napadnuté rozhodnutie Rady č. RP/081/2013 zo dňa 24.09.2013 podľa § 250q ods. 2 O.s.p. potvrdil.

O uložení povinnosti zaplatiť súdny poplatok 500 € rozhodol najvyšší súd podľa § 2 ods. 4 veta druhá a § 5 ods. 1 písm. h/ zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov a položky č. 10 písm. g/ Sadzobníka súdnych poplatkov ako prílohy k uvedenému zákonu. Účet najvyššieho súdu je vedený v Štátnej pokladnici pod č. 700 006 1219/8180.

O náhrade trov konania najvyšší súd rozhodol podľa § 250k ods. 1 O.s.p. v spojení s § 250l ods. 2 O.s.p. tak, že navrhovateľke právo na náhradu trov konania nepriznal, keďže v konaní nemala úspech.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch v znení účinnom od 01.05.2011).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.